

Obsah

Předmluva	7
Úvod (Jan Rychlík)	9
Balkán v retrospektivě dvacátého století	9
I. Slovinci: cesta k vlastní státnosti a vlastnímu samostatnému státu (Jan Rychlík)	19
Slovinci v Jugoslávii 1918–1939	19
Vznik Chorvatské bánoviny a Slovinci	24
Slovinská otázka za druhé světové války	24
Kolaborace	26
Nekomunistický odboj	27
Komunistický odboj. Komunistická strana Slovinska	28
Osvobozenecká fronta	29
Partyzánské hnutí	30
Slovinsko v rámci druhé Jugoslávie	34
Cesta k samostatnosti	39
II. Chorvatsko, Jugoslávie a chorvatská státní idea (Jan Rychlík)	43
Politický vývoj Chorvatska	49
Pokusy o kompromis	54
Chorvatská otázka v době královské diktatury	57
Počátky ustašovského hnutí	59
Chorvatsko po smrti krále Alexandra	63
Chorvatsko-srbský kompromis roku 1939. Vznik Chorvatské bánoviny	64
Nezávislý chorvatský stát (NDH)	66
III. Chorvatská otázka 1943–1990 (Boris Mosković)	71
Titovo řešení chorvatské otázky (1945–1968)	72
Ve znamení masového hnutí (1969–1972)	75
Chorvatské mlčení (1971–1989)	80
K vytouženému cíli: chorvatská otázka v režii Franja Tuđmana	82

IV. Srbství a jugoslávství v královské Jugoslávii a za druhé světové války (Jan Pelikán)	85
Válečná léta	85
Srbství a jugoslávství	89
Integrální jugoslávství	95
Pragmatické jugoslávství. Oživené autentické srbství	97
Jugoslávský odboj: četnici a partyzáni	101
Srbská kolaborace	104
Ravnogorské hnutí	106
Komunistický odboj	109
Vznik federativní Jugoslávie	111
V. Jugoslávství za Titova režimu (Jan Pelikán)	117
Federalizace. Národnostní tolerance	119
Partyzánské a spontánní jugoslávství	127
Albánská otázka. Obtížné hledání nových cest	134
VI. Srbská otázka 1966–1989 (Boris Mosковиć)	139
Éra srbských liberálů	139
Na rozhraní epoch (1977–1981)	142
Návrat minulostí (1982–1985)	145
Srbsko na nohou: hvězdné roky Slobodana Miloševiće (1986–1989)	147
VII. Bosna a Hercegovina (Ladislav Hladký)	153
Cesta od konfesí k národnostem	153
V době rakousko-uherské správy	154
V královské Jugoslávii	156
V takzvané Titově Jugoslávii	160
Příznaky nové krize (80. léta)	170
Politická pluralita, nebo nacionální chaos? (1990 až duben 1992)	172
VIII. Černá Hora a utváření národní identity Černohorců (František Šístek)	181
IX. Formování a dotváření makedonské národní identity v průběhu 20. a 21. století (Miroslav Kouba)	187
Teoretické počátky makedonismu	187
Podoby makedonismu na počátku 20. století	189
Ilindenské období	192
Idea autonomní Makedonie	195
Makedonie a identita jejího obyvatelstva po roce 1913	198
Krystalizace makedonské identity v letech 1941–1944	202
Makedonská identita po roce 1944	203

Vývoj makedonské identity v socialistické Jugoslávii	207
Makedonská identita po roce 1991	208
Závěrem	213
X. Albánci v Jugoslávii ve 20. století (Marijana Stamova).....	215
Úvod.....	215
Království Srbů, Chorvatů a Slovinců / Království Jugoslávie (1918–1939)....	215
„Velká Albánie“ (1939–1944)	217
Albánci v Jugoslávii (1945–1980).....	219
Albánská otázka v SFRJ po smrti Josipa Broze Tita	225
Závěr	226
XI. Albánie: historický osud, národní a národnostní politika ve 20. století (Bobi Bobev).....	227
Vznik současného albánského státu.....	227
Období mezi světovými válkami	229
Okupace a odboj (1939–1944)	237
Totalitarismus (1944–1990).....	240
Přechod k demokratické společnosti	244
XII. Národní otázka a národnostní politika v Rumunsku ve 20. století (Aneta Mihaylova)	253
„Velké Rumunsko“ – rozšířené, ale ne sjednocené	254
S Hitlerem za vlast.....	260
Nacionalismus ve stínu internacionalismu.....	262
Nacionalismus se vrací	266
Vývoj národního komunismu za Ceaușeska	268
Podle evropských pravidel.....	273
XIII. Od iredentismu k defenzivnímu nacionalismu:	
Bulharsko po 1. světové válce (Roumiana Preshlenova).....	279
Migranti a menšiny na prohraných územích	280
Nemožnost nalézt „konečné řešení“	287
Arméni	290
Makedonizace	291
Osmanské dědictví.....	295
Státní nihilismus a kulturní nacionalismus	300
Euronacionalismus.....	302
Bilance	303

XIV. „Ztracené vlasti“: utečenci, přestěhovalci, menšiny v Řecku ve 20. století (Yura Konstantinova)	305
Krach Velké myšlenky (Megali idea).	305
Utečenci, přesídlenci, menšiny	309
Od katastrofy k okupaci.	314
Komunisté a antikomunisté ve válce	319
V bitvě o demokracii	324
Stará témata – nové problémy	328
XV. Turecký nacionalismus ve 20. století (Kalina Peeva)	333
Kemalistický nacionalismus	334
Menšinová politika a opatření pro konsolidaci národnostní většiny	341
Turecký nacionalismus po Kemalově smrti.	346
Politický liberalismus a „stranický nacionalismus“	348
Nacionalismus v období vojenských převratů	350
Kemalismus proti özalismu	353
Turecký nacionalismus na prahu 21. století.	355
Závěr (Jan Rychlík)	359
Výběrová literatura	369
O autorech	381
Rejstřík jmenný	384
Rejstřík místní	392
Seznam zkratk stran, hnutí a organizací.	398